

## Cuprins

|                                                                                                                                                                                |           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Abrevieri.....                                                                                                                                                                 | 17        |
| <b>PARTEA I</b>                                                                                                                                                                |           |
| <b>INTRODUCERE ÎN TEORIA GENERALĂ</b>                                                                                                                                          |           |
| <b>A IMPOZITELOR ȘI TAXELOR.....</b>                                                                                                                                           | <b>19</b> |
| <b>Titlul I. Politică fiscală, fiscalitate și principii de drept fiscal.....</b>                                                                                               | <b>21</b> |
| Capitolul I. Politică fiscală și fiscalitatea .....                                                                                                                            | 21        |
| I.1. Politică fiscală .....                                                                                                                                                    | 21        |
| I.2. Fiscalitatea.....                                                                                                                                                         | 27        |
| I.3. Teorii și maxime care susțin temeiul reglementării sistemului de impunere.....                                                                                            | 31        |
| Capitolul II. Principiile dreptului fiscal .....                                                                                                                               | 34        |
| II.1. Principiile impunerii conform Codului fiscal român .....                                                                                                                 | 34        |
| II.2. Principii de drept fiscal .....                                                                                                                                          | 36        |
| II.2.1. Principiul legalității.....                                                                                                                                            | 37        |
| II.2.2. Principiul priorității dreptului european față de dreptul național .....                                                                                               | 45        |
| II.2.3. Principiul egalității în materie fiscală .....                                                                                                                         | 54        |
| II.2.4. Principiul neretroactivității legii fiscale .....                                                                                                                      | 57        |
| II.2.5. Principiul securității juridice .....                                                                                                                                  | 59        |
| II.2.6. Principiul protecției drepturilor fundamentale ale cetățenilor.....                                                                                                    | 67        |
| II.2.6.1. Considerații generale și repere ale jurisprudenței CEDO .....                                                                                                        | 67        |
| II.2.6.2. Sancțiunile fiscale și principiul <i>ne bis in idem</i> în jurisprudența<br>Curtii Europene a Drepturilor Omului și a Curtii de Justiție a Uniunii<br>Europene ..... | 70        |
| II.2.7. Principiul accesului liber la justiție în domeniul fiscal .....                                                                                                        | 82        |
| II.2.8. Principiul protecției sistemului fiscal împotriva inițiativei legislative a<br>cetățenilor .....                                                                       | 84        |
| II.2.9. Principiile echivalenței și efectivității. Principiul încrederii legitime .....                                                                                        | 84        |
| II.2.9.1. Principiile echivalenței și efectivității.....                                                                                                                       | 84        |
| II.2.9.2. Principiul protecției încrederii legitime .....                                                                                                                      | 91        |
| II.2.10. Principiul teritorialității.....                                                                                                                                      | 92        |
| II.2.11. Principiul proporționalității .....                                                                                                                                   | 92        |
| Capitolul III. Contribuabili .....                                                                                                                                             | 94        |
| III.1. Noțiunea de contribuabil.....                                                                                                                                           | 94        |
| III.2. Criterii de determinare a contribuabililor .....                                                                                                                        | 95        |
| III.2.1. Contribuabili persoane juridice .....                                                                                                                                 | 95        |
| III.2.2. Contribuabili persoane fizice .....                                                                                                                                   | 95        |
| III.3. Cazierul fiscal .....                                                                                                                                                   | 96        |

|                                                                                                                                                   |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Titlul II. Teoria generală a impozitelor și taxelor</b> .....                                                                                  | 99  |
| Capitolul I. Sistemul veniturilor publice bugetare.....                                                                                           | 99  |
| I.1. Veniturile bugetare în cadrul veniturilor publice .....                                                                                      | 99  |
| I.2. Trăsăturile caracteristice ale veniturilor bugetare .....                                                                                    | 101 |
| I.3. Elementele comune și definitorii ale veniturilor bugetare.....                                                                               | 101 |
| I.3.1. Denumirea venitului bugetar .....                                                                                                          | 101 |
| I.3.2. Subiectul impunerii .....                                                                                                                  | 103 |
| I.3.3. Baza de impozitare (obiectul sau materia impozabilă).....                                                                                  | 105 |
| I.3.4. Unitatea de evaluare .....                                                                                                                 | 106 |
| I.3.5. Unitatea de impunere.....                                                                                                                  | 108 |
| I.3.6. Asieta (baza de calcul).....                                                                                                               | 108 |
| I.3.7. Perceperea (încasarea) venitului bugetar .....                                                                                             | 112 |
| I.3.8. Termenul de plată .....                                                                                                                    | 113 |
| I.3.9. Înlesniri, drepturi și obligații ale debitorului .....                                                                                     | 113 |
| I.3.10. Răspunderea debitorilor.....                                                                                                              | 115 |
| I.3.11. Calificarea venitului bugetar .....                                                                                                       | 115 |
| I.4. Clasificarea generală a veniturilor bugetare .....                                                                                           | 115 |
| Capitolul II. Teoria generală a impozitelor și taxelor .....                                                                                      | 117 |
| II.1. Definiția și trăsăturile caracteristice ale impozitului.....                                                                                | 117 |
| II.2. Clasificarea impozitelor .....                                                                                                              | 120 |
| II.3. Impozitarea directă. Impozitele directe .....                                                                                               | 122 |
| II.4. Dubla impunere internațională și evitarea dublei impuneri .....                                                                             | 125 |
| II.5. Impozitarea indirectă. Impozitele indirecte.....                                                                                            | 131 |
| II.6. Evoluția impozitelor indirecte .....                                                                                                        | 131 |
| II.7. Definiția și trăsăturile caracteristice ale taxelor .....                                                                                   | 133 |
| II.8. Clasificări ale taxelor .....                                                                                                               | 134 |
| II.9. Rolul și funcțiile impozitelor și taxelor, ca principale categorii de venituri<br>bugetare .....                                            | 135 |
| <br><b>PARTEA A II-A</b>                                                                                                                          |     |
| <b>PRINCIPALELE IMPOZITE ȘI TAXE</b> .....                                                                                                        | 137 |
| <br><b>Titlul I. Impozitele și taxele reglementate de Codul fiscal</b> .....                                                                      | 139 |
| Capitolul I. Prezentarea generală a Codului fiscal român.....                                                                                     | 139 |
| I.1. Codul fiscal – principalul act normativ în domeniul fiscal .....                                                                             | 139 |
| I.2. Modificarea și completarea Codului fiscal și a Codului de procedură fiscală.....                                                             | 141 |
| I.2.1. Reguli generale.....                                                                                                                       | 141 |
| I.2.2. Probleme teoretice și practice generate în legătură cu modificarea și<br>completarea Codului fiscal și a Codului de procedură fiscală..... | 145 |
| I.3. Alte dispoziții generale ale Codului fiscal.....                                                                                             | 158 |
| I.3.1. Raportul Codului fiscal cu alte acte normative .....                                                                                       | 158 |
| I.3.2. Rolul Comisiei fiscale centrale.....                                                                                                       | 159 |

|                                                                                                                                                                                                                |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| I.3.3. Cooperarea administrativă și schimbul de informații cu autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene.....                                                                                        | 159 |
| Capitolul II. Impozitul pe profit.....                                                                                                                                                                         | 164 |
| II.1. Impozitarea profitului. Câteva referințe istorice .....                                                                                                                                                  | 164 |
| II.2. Impozitul pe profit în România. Contextul european și internațional.....                                                                                                                                 | 165 |
| II.3. Reguli generale privind impozitarea profitului în România .....                                                                                                                                          | 182 |
| II.3.1. Contribuabilii și sfera de cuprindere a impozitului.....                                                                                                                                               | 182 |
| II.3.2. Reguli speciale de impozitare .....                                                                                                                                                                    | 185 |
| II.3.3. Anul fiscal .....                                                                                                                                                                                      | 187 |
| II.3.4. Cotele de impunere. Impozitul minim .....                                                                                                                                                              | 187 |
| II.3.5. Determinarea venitului impozabil și a impozitului pe profit datorat .....                                                                                                                              | 196 |
| II.3.6. Reguli speciale privind anumite categorii de cheltuieli deductibile .....                                                                                                                              | 203 |
| II.3.6.1. Provizioane și rezerve .....                                                                                                                                                                         | 203 |
| II.3.6.2. Amortizarea fiscală .....                                                                                                                                                                            | 204 |
| II.3.7. Regimul pierderilor fiscale.....                                                                                                                                                                       | 205 |
| II.3.8. Situații speciale determinate de reorganizări, lichidări și alte transferuri de active și titluri de participare .....                                                                                 | 209 |
| II.3.9. Regimul fiscal comun aplicabil fuziunilor, divizărilor, divizărilor parțiale, transferurilor de active și schimburilor de acțiuni între societăți din diferite state membre ale Uniunii Europene ..... | 210 |
| II.3.10. Aspecte fiscale internaționale .....                                                                                                                                                                  | 211 |
| II.3.10.1. Creditul fiscal extern.....                                                                                                                                                                         | 211 |
| II.3.10.2. Veniturile obținute de persoanele juridice străine.....                                                                                                                                             | 212 |
| II.4. Considerații privind normele împotriva practicilor de evitare a obligațiilor fiscale care au incidență directă asupra funcționării pieței interne.....                                                   | 213 |
| II.4.1. Reguli privind limitarea deductibilității dobânzii și a altor costuri echivalente dobânzii din punct de vedere economic .....                                                                          | 217 |
| II.4.2. Regimul fiscal al transferurilor de active, de rezidență fiscală și/sau de activitate economică desfășurată printr-un sediu permanent pentru care România pierde dreptul de impozitare.....            | 218 |
| II.4.3. Regula generală antiabuz .....                                                                                                                                                                         | 218 |
| II.4.4. Reguli privind societățile străine controlate.....                                                                                                                                                     | 219 |
| II.4.5. Tratamentele neuniforme ale elementelor hibride .....                                                                                                                                                  | 219 |
| II.4.6. Tratamentele neuniforme ale elementelor hibride inversate .....                                                                                                                                        | 220 |
| II.4.7. Tratamentele neuniforme ale rezidenței fiscale .....                                                                                                                                                   | 220 |
| II.4.8. Utilizarea normelor elaborate de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică în materie de tratamente neuniforme ale elementelor hibride.....                                                 | 221 |
| II.4.8.1. Scurte observații privind consolidarea fiscală în domeniul impozitului pe profit .....                                                                                                               | 221 |
| II.4.8.2. Taxa de solidaritate .....                                                                                                                                                                           | 223 |
| II.5. Noi măsuri pentru redefinirea impozitării în contextul provocărilor economiei digitale.....                                                                                                              | 227 |

|                                                                                                                                                                                                                           |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Capitolul III. Impozitarea dividendelor .....                                                                                                                                                                             | 229 |
| III.1. Reguli generale .....                                                                                                                                                                                              | 229 |
| III.2. O problemă juridică: poate decide fiscul distribuirea dividendelor în locul contribuabilului, în scopul impozitării lor?.....                                                                                      | 232 |
| III.2.1. Cadrul discuției .....                                                                                                                                                                                           | 232 |
| III.2.2. Argumente în sensul că nu există niciun abuz de drept fiscal în speța supusă analizei .....                                                                                                                      | 233 |
| III.2.2.1. Concluziile inspecției fiscale repun în discuție fuziunea ca atare, deși ea a fost validată printr-o hotărâre judecătorească, ceea ce contravine principiului securității juridice și art. 6 C. pr. fisc. .... | 233 |
| III.2.2.2. Fiscul nu poate decide, în locul contribuabilului, ca acesta să distribuie dividende (principiul libertății de gestiune a societății).....                                                                     | 234 |
| III.2.2.3. Inexistența unei pierderi de venituri la bugetul de stat. Substanța economică a tranzacției.....                                                                                                               | 241 |
| III.3. Repere ale jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene în materia impozitării dividendelor.....                                                                                                           | 242 |
| Capitolul IV. Impozitul pe veniturile microîntreprinderilor .....                                                                                                                                                         | 244 |
| Capitolul V. Impunerea veniturilor realizate de către persoanele fizice.....                                                                                                                                              | 250 |
| V.1. Preliminarii .....                                                                                                                                                                                                   | 250 |
| V.2. Dispoziții generale privind impozitarea veniturilor persoanelor fizice.....                                                                                                                                          | 251 |
| V.2.1. Contribuabilii și sfera de cuprindere a impozitului.....                                                                                                                                                           | 251 |
| V.2.2. Scutiri generale de la plata impozitului pe venit.....                                                                                                                                                             | 254 |
| V.2.3. Categoriile de venituri impozabile. Venituri neimpozabile cu titlu general .....                                                                                                                                   | 258 |
| V.2.4. Reguli speciale aplicabile veniturilor realizate din operațiunea de fiducie.....                                                                                                                                   | 262 |
| V.2.5. Cotele de impozitare și perioada impozabilă .....                                                                                                                                                                  | 263 |
| V.2.6. Regimul deducerilor personale .....                                                                                                                                                                                | 265 |
| V.3. Reguli specifice pentru determinarea impozitului pe veniturile persoanelor fizice .....                                                                                                                              | 267 |
| V.3.1. Reguli specifice privind impozitarea veniturilor din activități independente .....                                                                                                                                 | 267 |
| V.3.2. Reguli specifice privind impozitarea veniturilor din drepturi de proprietate intelectuală.....                                                                                                                     | 287 |
| V.3.3. Reguli specifice privind impozitarea veniturilor din salarii.....                                                                                                                                                  | 288 |
| V.3.3.1. Venituri impozabile și venituri neimpozabile .....                                                                                                                                                               | 288 |
| V.3.3.2. Deduceri personale.....                                                                                                                                                                                          | 301 |
| V.3.3.3. Determinarea impozitului pe veniturile din salarii.....                                                                                                                                                          | 303 |
| V.3.4. Reguli specifice privind impunerea veniturilor din cedarea folosinței bunurilor .....                                                                                                                              | 304 |
| V.3.5. Reguli specifice privind impunerea veniturilor din investiții .....                                                                                                                                                | 308 |
| V.3.6. Reguli specifice impozitării veniturilor din pensii.....                                                                                                                                                           | 313 |
| V.3.7. Reguli specifice impozitării veniturilor din activități agricole, din silvicultură și piscicultură .....                                                                                                           | 313 |
| V.3.8. Reguli specifice impunerii veniturilor din premii și jocuri de noroc .....                                                                                                                                         | 317 |
| V.3.9. Reguli specifice privind impozitarea veniturilor din transferul proprietăților imobiliare din patrimoniul personal.....                                                                                            | 323 |
| V.3.10. Reguli specifice privind impozitarea veniturilor din alte surse .....                                                                                                                                             | 331 |

|                                                                                                                                              |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| V.4. Alte reguli privind impozitarea veniturilor persoanelor fizice.....                                                                     | 340 |
| V.4.1. Venitul net anual impozabil.....                                                                                                      | 340 |
| V.4.2. Proprietatea comună și asociațiile fără personalitate juridică.....                                                                   | 342 |
| V.4.3. Aspecte fiscale internaționale .....                                                                                                  | 342 |
| Capitolul VI. Impozitul pe veniturile nerezidenților și impozitul pe reprezentanțele firmelor străine înființate în România.....             | 344 |
| VI.1. Impozitul pe veniturile nerezidenților .....                                                                                           | 344 |
| VI.2. Impozitul pe reprezentanțele firmelor străine înființate în România.....                                                               | 354 |
| Capitolul VII. Taxa pe valoarea adăugată .....                                                                                               | 356 |
| VII.1. Definiție. Mecanism de aplicare .....                                                                                                 | 356 |
| VII.2. Taxa pe valoarea adăugată în România.....                                                                                             | 357 |
| VII.3. Aplicarea teritorială a dispozițiilor europene privind taxa pe valoarea adăugată .....                                                | 360 |
| VII.4. Persoanele impozabile și activitatea economică .....                                                                                  | 362 |
| VII.5. Operațiunile impozabile .....                                                                                                         | 395 |
| VII.5.1. Livrarea de bunuri .....                                                                                                            | 397 |
| VII.5.2. Prestarea de servicii.....                                                                                                          | 403 |
| VII.5.3. Schimbul de bunuri și servicii.....                                                                                                 | 406 |
| VII.5.4. Achizițiile intracomunitare de bunuri .....                                                                                         | 406 |
| VII.5.5. Importul de bunuri.....                                                                                                             | 407 |
| VII.6. Locul operațiunilor cuprinse în sfera de aplicare a taxei .....                                                                       | 408 |
| VII.6.1. Locul livrării de bunuri .....                                                                                                      | 408 |
| VII.6.2. Locul achiziției intracomunitare de bunuri .....                                                                                    | 410 |
| VII.6.3. Locul importului de bunuri .....                                                                                                    | 410 |
| VII.6.4. Locul prestării de servicii.....                                                                                                    | 411 |
| VII.6.5. Alte chestiuni .....                                                                                                                | 415 |
| VII.7. Faptul generator și exigibilitatea TVA-ului .....                                                                                     | 415 |
| VII.7.1. Faptul generator și exigibilitatea TVA-ului pentru livrări de bunuri și prestări de servicii.....                                   | 415 |
| VII.7.2. Faptul generator și exigibilitatea TVA-ului pentru achiziții intracomunitare de bunuri.....                                         | 421 |
| VII.7.3. Faptul generator și exigibilitatea TVA-ului pentru importul de bunuri.....                                                          | 421 |
| VII.8. Baza de impozitare a TVA-ului .....                                                                                                   | 421 |
| VII.9. Cotele de impunere ale taxei pe valoarea adăugată.....                                                                                | 425 |
| VII.10. Scutiri de la plata taxei pe valoarea adăugată .....                                                                                 | 429 |
| VII.10.1. Operațiuni scutite de TVA fără drept de deducere.....                                                                              | 429 |
| VII.10.2. Scutiri de la plata TVA pentru importul de bunuri și achiziții intracomunitare.....                                                | 433 |
| VII.10.3. Operațiuni scutite de TVA cu drept de deducere .....                                                                               | 434 |
| VII.11. Dreptul de deducere a taxei pe valoarea adăugată .....                                                                               | 434 |
| VII.11.1. Observații generale.....                                                                                                           | 434 |
| VII.11.2. Repere ale jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene în materia dreptului de deducere a taxei pe valoarea adăugată..... | 437 |

|                                                                                                                                                                                                |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| VII.11.2.1. Principiul neutralității fiscale .....                                                                                                                                             | 437 |
| VII.11.2.2. Originea și sfera de aplicare a dreptului de deducere a taxei pe valoarea adăugată.....                                                                                            | 440 |
| VII.11.2.3. Proporția deductibilă .....                                                                                                                                                        | 448 |
| VII.11.2.4. Limitări ale dreptului de deducere.....                                                                                                                                            | 451 |
| VII.11.2.5. Reguli care guvernează exercitarea dreptului de deducere .....                                                                                                                     | 452 |
| VII.11.2.6. Ajustarea deducerilor .....                                                                                                                                                        | 453 |
| VII.11.2.7. Rambursări .....                                                                                                                                                                   | 454 |
| VII.12. Persoanele obligate la plata TVA-ului și răspunderea pentru plata TVA-ului .....                                                                                                       | 456 |
| VII.13. Regimuri speciale de TVA .....                                                                                                                                                         | 458 |
| VII.14. Obligații administrative. Plata taxei la buget .....                                                                                                                                   | 459 |
| VII.15. Câteva observații în legătură cu legislația antiabuz și recalificarea tranzacțiilor în ceea ce privește taxa pe valoarea adăugată.....                                                 | 461 |
| VII.15.1. Observații generale.....                                                                                                                                                             | 461 |
| VII.15.2. Evoluția jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene în ceea ce privește teoria părții inocente și abuzul de drept fiscal .....                                             | 473 |
| VII.15.2.1. Primele interpretări ale Curții de Justiție a Uniunii Europene în afacerile vizând aranjamentele artificiale. Afacerile Halifax, BUPA Hospitals și University of Huddersfield..... | 473 |
| VII.15.2.2. Dezvoltarea teoriei „părților inocente”. Jurisprudența Optigen, Axel Kittel și Teleos .....                                                                                        | 479 |
| VII.15.2.3. Extinderea spre est a Uniunii Europene. Noi provocări generate de noi afaceri .....                                                                                                | 483 |
| VII.15.2.4. Concluzie.....                                                                                                                                                                     | 523 |
| Capitolul VIII. Accizele.....                                                                                                                                                                  | 525 |
| VIII.1. Definiție. Caracteristici. Clasificare.....                                                                                                                                            | 525 |
| VIII.2. Regimul accizelor armonizate.....                                                                                                                                                      | 526 |
| VIII.2.1. Scurte considerații privind reglementarea accizelor în Uniunea Europeană .....                                                                                                       | 526 |
| VIII.2.2. Regimul accizelor armonizate potrivit Codului fiscal român .....                                                                                                                     | 532 |
| VIII.3. Regimul impozitării altor produse accizabile .....                                                                                                                                     | 543 |
| Capitolul IX. Impozitele și taxele locale .....                                                                                                                                                | 547 |
| IX.1. Considerații generale privind impozitele și taxele locale .....                                                                                                                          | 547 |
| IX.2. Prezentarea impozitelor și taxelor locale.....                                                                                                                                           | 551 |
| IX.2.1. Impozitul pe clădiri.....                                                                                                                                                              | 551 |
| IX.2.2. Impozitul pe teren.....                                                                                                                                                                | 561 |
| IX.2.3. Impozitul pe mijloacele de transport .....                                                                                                                                             | 565 |
| IX.2.4. Taxele pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor .....                                                                                                              | 568 |
| IX.2.5. Taxa pentru folosirea mijloacelor de reclamă și publicitate .....                                                                                                                      | 570 |
| IX.2.5.1. Taxa pentru serviciile de reclamă și publicitate .....                                                                                                                               | 570 |
| IX.2.5.2. Taxa pentru afișaj în scop de reclamă și publicitate .....                                                                                                                           | 570 |

|                                                                                                                       |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| IX.2.6. Impozitul pe spectacole .....                                                                                 | 571 |
| IX.2.7. Taxele speciale .....                                                                                         | 572 |
| IX.2.8. Alte taxe locale .....                                                                                        | 575 |
| IX.2.9. Se poate institui o taxă locală pentru acoperirea costurilor legate de<br>urbanizarea unei anumite zone?..... | 577 |
| IX.3. Determinarea impozitelor și taxelor locale.....                                                                 | 578 |

## **Titlul II. Impozite și taxe reglementate prin alte acte normative.....581**

### **Capitolul I. Scurte considerații privind monopolurile fiscale.....581**

|                                                                       |     |
|-----------------------------------------------------------------------|-----|
| I.1. Definiție. Caracteristici. Clasificare .....                     | 581 |
| I.2. Regimul juridic actual al monopolurilor fiscale în România ..... | 583 |

### **Capitolul II. Taxele vamale .....**586

|                                                                                                                     |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| II.1. Definiție. Clasificări. Reglementare.....                                                                     | 586 |
| II.2. Sistemul instituțional național al autorității vamale. Personalul vamal.<br>Competența organelor vamale ..... | 590 |
| II.3. Drepturile și obligațiile persoanelor în raport cu reglementările vamale.....                                 | 594 |
| II.4. Tariful vamal. Clasificarea tarifară a mărfurilor. Originea mărfurilor.<br>Valoarea în vamă a mărfurilor..... | 595 |
| II.5. Clasificarea regimurilor vamale.....                                                                          | 600 |
| II.6. Regimurile vamale definitive.....                                                                             | 601 |
| II.7. Regimurile vamale suspensive și economice. Prezentare .....                                                   | 603 |
| II.8. Regimul zonelor libere și al antrepozitelor libere .....                                                      | 607 |
| II.9. Datoria vamală .....                                                                                          | 608 |
| II.10. Noi reglementări vamale. Definitivarea proiectului Codului vamal al<br>Uniunii .....                         | 611 |

### **Capitolul III. Taxele de timbru .....**615

|                                                                 |     |
|-----------------------------------------------------------------|-----|
| III.1. Caracterizare generală .....                             | 615 |
| III.2. Taxele judiciare de timbru .....                         | 615 |
| III.3. Timbrul judiciar.....                                    | 619 |
| III.4. Taxele de timbru extrajudiciare .....                    | 620 |
| III.5. Taxele de timbru și dreptul la un proces echitabil ..... | 621 |

### **Capitolul IV. Taxele parafiscale și taxele de mediu .....**626

|                                                                                                                                          |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| IV.1. Taxele parafiscale.....                                                                                                            | 626 |
| IV.2. Taxele de mediu .....                                                                                                              | 629 |
| IV.2.1. Prezentare generală.....                                                                                                         | 629 |
| IV.2.2. Taxele de mediu în România.....                                                                                                  | 632 |
| IV.2.2.1. Contribuția de 2% din veniturile realizate din vânzarea deșeurilor<br>[art. 9 alin. (1) lit. a) din O.U.G. nr. 196/2005] ..... | 632 |
| IV.2.2.2. Taxele pentru emisiile de poluanți în atmosferă [art. 9 alin. (1)<br>lit. b) din O.U.G. nr. 196/2005] .....                    | 633 |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                          |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| IV.2.2.3. Contribuția pentru economia circulară datorată de proprietarii sau administratorii de depozite pentru deșeurile municipale, deșeuri din construcții și desființări, destinate a fi eliminate prin depozitare [art. 9 alin. (1) lit. c) din O.U.G. nr. 196/2005]                | 633 |
| IV.2.2.4. Contribuția pentru ambalaje [art. 9 alin. (1) lit. d) din O.U.G. nr. 196/2005]                                                                                                                                                                                                 | 634 |
| IV.2.2.5. Contribuția de 2% din valoarea substanțelor clasificate prin acte normative ca fiind periculoase pentru mediu [art. 9 alin. (1) lit. e) din O.U.G. nr. 196/2005]                                                                                                               | 635 |
| IV.2.2.6. Contribuția de 2% din veniturile realizate din vânzarea masei lemnoase și/sau a materialelor lemnoase [art. 9 alin. (1) lit. f) din O.U.G. nr. 196/2005]                                                                                                                       | 635 |
| IV.2.2.7. Contribuția pentru anvelope [art. 9 alin. (1) lit. i) din O.U.G. nr. 196/2005]                                                                                                                                                                                                 | 635 |
| IV.2.2.8. Contribuția de 3% din suma care se încasează anual pentru gestionarea fondurilor de vânătoare [art. 9 alin. (1) lit. j) din O.U.G. nr. 196/2005]                                                                                                                               | 635 |
| IV.2.2.9. Taxele pentru emiterea avizelor, a acordurilor și a autorizațiilor de mediu [art. 9 alin. (1) lit. n) din O.U.G. nr. 196/2005]                                                                                                                                                 | 635 |
| IV.2.2.10. Contribuția de 50 lei/tonă pentru neîndeplinirea obiectivului anual de reducere a cantităților de deșeuri eliminate prin depozitare din deșeurile municipale și asimilabile colectate prin serviciul public de salubritate [art. 9 alin. (1) lit. p) din O.U.G. nr. 196/2005] | 636 |
| IV.2.2.11. Ecotaxa pentru sacosele de cumpărături din plastic [art. 9 alin. (1) lit. q) din O.U.G. nr. 196/2005]                                                                                                                                                                         | 636 |
| IV.2.2.12. Taxa de 0.3 lei/ kg pentru uleiurile minerale, sintetice, semisintetice, cu sau fără adaosuri [art. 9 alin. (1) lit. s) din O.U.G. nr. 196/2005]                                                                                                                              | 637 |
| IV.2.2.13. Contribuția de 2 lei/kg datorată de operatorii economici autorizați pentru preluarea obligațiilor anuale de valorificare a deșeurilor de ambalaje, respectiv de gestionare a anvelopelor uzate [art. 9 alin. (1) lit. v) din O.U.G. nr. 196/2005]                             | 637 |
| IV.2.2.14. Contribuția datorată de operatorii economici care introduc pe piața națională echipamente electrice și electronice [art. 9 alin. (1) lit. w) din O.U.G. nr. 196/2005]                                                                                                         | 637 |
| IV.2.2.15. Contribuția de 4 lei/kg de baterii și acumulatori portabili [art. 9 alin. (1) lit. x) din O.U.G. nr. 196/2005]                                                                                                                                                                | 637 |
| IV.2.2.16. Contribuția pentru echipamentele electrice și electronice datorată de operatorii economici autorizați care nu și-au îndeplinit obligațiile asumate [art. 9 alin. (1) lit. y) din O.U.G. nr. 196/2005]                                                                         | 638 |
| IV.2.3. Probleme juridice în legătură cu taxele de mediu percepute în România                                                                                                                                                                                                            | 638 |
| IV.2.4. Taxele percepute cu ocazia primei înmatriculări a vehiculelor în România. Succesiunea reglementărilor, probleme și remedii juridice                                                                                                                                              | 648 |

|                                                                                                                                                                                                                                         |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| IV.2.4.1. Taxa specială pentru autoturisme și autovehicule .....                                                                                                                                                                        | 648 |
| IV.2.4.2. Taxa pe poluare .....                                                                                                                                                                                                         | 656 |
| IV.2.4.3. Jurisprudența Tatu. Efectele hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene din 7 aprilie 2011 .....                                                                                                                         | 663 |
| IV.2.4.3.1. Taxa de poluare datorată în temeiul O.U.G. nr. 50/2008, forma aplicabilă în perioada 1 iulie 2008-14 decembrie 2008 .....                                                                                                   | 664 |
| IV.2.4.3.2. Taxa de poluare datorată în temeiul O.U.G. nr. 50/2008, în formele aplicabile în perioadele 15 decembrie 2008-14 februarie 2010, 15 februarie 2010-31 decembrie 2010 și, respectiv, cu începere de la 1 ianuarie 2011 ..... | 668 |
| IV.2.4.4. Taxa pentru emisiile poluante .....                                                                                                                                                                                           | 671 |
| IV.2.4.5. Saga a continuat: taxa pentru emisii poluante (varianta 2013) și timbrul de mediu încă sub lupa Curții de Justiție a Uniunii Europene .....                                                                                   | 673 |
| IV.2.4.6. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene în afacerea Manea și impactul asupra jurisprudenței naționale privind timbrul de mediu .....                                                                              | 675 |
| <b>PARTEA A III-A. CONTRIBUȚIILE SOCIALE OBLIGATORII</b> .....                                                                                                                                                                          | 681 |
| Capitolul I. Asigurări sociale și asistență socială .....                                                                                                                                                                               | 683 |
| I.1. Asigurările sociale. Concept și evoluție .....                                                                                                                                                                                     | 683 |
| I.2. Asigurările sociale și asistența socială .....                                                                                                                                                                                     | 686 |
| I.3. Asigurări sociale publice și private .....                                                                                                                                                                                         | 690 |
| I.3.1. Asigurările private de sănătate .....                                                                                                                                                                                            | 690 |
| I.3.2. Asigurările de pensii private.....                                                                                                                                                                                               | 694 |
| Capitolul II. Contribuțiile sociale obligatorii.....                                                                                                                                                                                    | 701 |
| II.1. Introducere .....                                                                                                                                                                                                                 | 701 |
| II.2. Contribuția de asigurări sociale.....                                                                                                                                                                                             | 704 |
| II.2.1. Privire istorică asupra contribuțiilor de asigurări sociale până la finalul anului 2017 .....                                                                                                                                   | 704 |
| II.2.2. Contribuția de asigurări sociale cu începere de la 1 ianuarie 2018.....                                                                                                                                                         | 710 |
| II.2.3. Vechea contribuție de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale .....                                                                                                                                            | 713 |
| II.2.4. Vechea contribuție de asigurări pentru șomaj.....                                                                                                                                                                               | 715 |
| II.2.5. Contribuția asigurătorie pentru muncă.....                                                                                                                                                                                      | 718 |
| II.3. Contribuția de asigurări sociale de sănătate .....                                                                                                                                                                                | 719 |
| II.3.1. Prezentarea regulilor aplicabile.....                                                                                                                                                                                           | 719 |
| II.3.2. Unele probleme juridice privind contribuțiile de asigurări sociale de sănătate .....                                                                                                                                            | 727 |
| II.3.2.1. Competența stabilirii contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate. Triumful unei idei .....                                                                                                                               | 727 |
| II.3.2.2. Contribuția de asigurări sociale de sănătate pentru „veniturile din alte surse” .....                                                                                                                                         | 732 |

|                                                                                                                                                             |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| II.3.2.3. Contribuții pentru venituri din cedarea folosinței bunurilor .....                                                                                | 733 |
| II.3.2.4. O dispută mai veche: cota individuală a contribuției de asigurări<br>sociale de sănătate pentru anul 2009.....                                    | 734 |
| II.3.2.5. Capcanele juridice ale „taxei pe viciu” .....                                                                                                     | 736 |
| II.3.2.6. Alte probleme juridice.....                                                                                                                       | 742 |
| II.3.3. Vechea contribuție pentru concedii și indemnizații de asigurări sociale<br>de sănătate.....                                                         | 743 |
| II.3.4. Noi reguli privind contribuțiile sociale obligatorii în cazul persoanelor<br>fizice care realizează venituri din România și dintr-un alt stat ..... | 745 |
| Bibliografie .....                                                                                                                                          | 747 |